

ELŐFIZETÉS
 LYBEN ES VIDEKEN
 Egy évre ... 84 kor.
 Fél évre ... 42 kor.
 Egy negyed évre 21 kor.
 Egy hóra ... 7 kor.

Nyilttári költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 27
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Rézvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, november 23.

Habsburg Károly elígerte Magyarországot.

„Vegyetek el Magyarországból, amennyit akartok, csak maradjatok jogaram alatt.”

Budapestről telefonálja tudósítónk: Félhivatalosan jelentik: A tegnap esti minisztertanácson megjelent Balla Aladár dr., a magyar népköztársaság zágrábi követe és beszámolt a horvátországi helyzetről. Beszámolója során előadta egy rendkívül jellemző információját is. Megtudta ugyanis, hogy amikor Kullner gróf és Popovics Dusan horvát pártvezérek a múlt hó folyamán megjelentek Habsburg Károly előtt, ez azt mondotta nekik, hogy,

vegyenek el Magyarországból onnan és annyit, ahonnan és amennyit csak akarnak, csak maradjanak meg az ő jogara alatt.

Ugyanezt a kijelentést tette Habsburg Károly Mihalovics horvát bánnak is. A kormánynak tudomása van arról is, hogy Habsburg Károly a cseheknek is hasonló ajánlatot tett.

Bécsből jelentik: Az államtanács a külügyi hivatal előterjesztése alapján a következő határozatot hozta:

A német-osztrák köztársaság államtanácsa attól a kívánságtól eltiltva, hogy zavartalanul fentartsa a barátságos viszonyt, a nyugatmagyarországi vármegyékben lakó németeknek megadatni kívánja a népek önrendelkezési jogát. Az államtanács a békekonferencián azt az álláspontot képviseli, hogy a nyugatmagyarországi vármegyékben levő németeknek alkalmat kell adni, hogy önrendelkezési jogukat szabadon gyakorolhassák. Az a nyilatkozat, amelyet az államtanács november 17-én kibocsájtott, válasz volt a nyugatmagyarországi parasztküldöttségnek, de

az államtanácstól távol áll az a szándék, hogy ebben a kérdésben valamit is kezdeményezzen. Nyugatmagyarország megyéit nem akarják elragadni.

de igényt tartanak arra, hogy a békekonferencián a területek lakossága számára követelhesse, hogy maga döntsön államjogi hovatartozása felett.

Budapestről jelentik: A hadügyminiszter jelentése szerint a csehek a Lamacs—Malacka—Szenicz—Vágújhely—Trencsén—Nagybiccse vonalon állanak. A Malackánál, Szenicznél és Trencsénnél álló csapatok erősítéseket kaptak és úgy látszik, hogy a megerősített csoportok tovább nyomulnak. A Pöstyén ellen előrenyomuló csapatok Brunocot érték el. A Trencsénből Tapolcsányi és Nyitra felé vezető uton Bánk községig jutottak. A Zsolnáról visszavert csehek ugylátszik újra előrenyomulnak a város ellen.

Ma délben a belügyminiszterium azt a jelentést kapta a nyitrai főispáni hivataltól, hogy

Mednyánszky Gyula trencsényi főispánt és Rudnay Isván alispánt családijával együtt a csehek elhurcolták és hogy a csehek Nyitra városát is fenyegetik.

Utasítást kért a nyitrai főispán, hogy maradjon-e helyén továbbra is. A belügyminiszteriumban azt az utasítást adták a főispánnak, hogy minden körülmények között maradjon

meg a helyén és várja be az elkövetkezendő eseményeket.

A magyar kormány tiltakozni fog a cseh nemzeti tanácsnál a főispán és alispán elhurcoltatása ellen.

Laibachból jelentik: Belgrádi jelentés szerint D'Esperay tábornok felhívta a belgrádi szerb főparancsnokságot, hogy adja a fiumel olasz parancsnokságnak azt az utasítást, hogy csapataival azonnal hagyja el a várost. Fiumét egy francia hadosztály fogja megszállni, amely már utban is van Szalonikiból.

Budapestről jelentik: Eddigi diszpozíciók szerint a francia összekötő tiszték 23-án, a legénység 24-én érkezik Budapestre.

Lansing Magyarországra jön.

(A francia nők a szigorú fegyverszünet mellett. — Megiusult a német tulzó szocialisták puosza.)

Koppenhágából jelentik: Washingtoni táviratok szerint Lansing államtitkár európai körútján Magyarországot és a Balkánt is meg fogja látogatni.

Hágából jelentik: Wilson elnök Lansing Baker, House és Root államtitkárok kíséretében december 3-án utazik Európába.

Newyorkból jelentik: Az a hír, hogy Wilson elnök Európába utazik, az amerikai sajtóban nagyon különböző megítéléssel találkozunk. Több lap hangoztatja, hogy a megiratlan szokásjoggal ellenkezik, hogy az államfő hivatali tevékenysége alatt az országot elhagyja. Más lapok emlékeztetnek arra, hogy Taft és Roosevelt mint elnökök egy napig Mexikóban tartózkodtak és Taft a Panama-szorosnál Panama köztársaság talaján állott. Az elnök elhatározása kissé merész, azonban azoknak is, akik különböző okokból e lépés jogosultsága iránt kétséget táplálnak, el kell ismerniök, hogy Wilson inkább van abban a helyzetben, hogy megítélje e lépés sürgős szükségességét, mint a közönség. A legerősebb ellenkezés azok részéről várható, akik Wilson alapelveinek bukását nyíltan vagy titokban remélik. Ha azonban eddig nem is fordult elő, hogy az elnök a tengerentúltra utazott volna, mégis meg kell állapítani, hogy a két millió katonának Franciaországba való küldése szintén oly szakítás volt a hagyományokkal, a mely nem kevésbé jelentőségteljesnek látszik. Ha Wilson jelenléte a tárgyalási asztalnál közelebb hozza a megegyezést, a mely egy másik nagy háború megakadályozására szolgálna, akkor nem térhetnek el a vélemények az elnök elhatározásának jogosultságától.

Párisból jelentik: A német asszonyok a francia asszonyok nemzeti tanácsához kerést intéztek, hogy a francia asszonyok lépjenek közbe a fegyverszüneti feltételek enyhítése érdekében. A francia asszonyok egyhangulag elhatározták, hogy a kerést visszautasítják,

még pedig azzal az indoklással, hogy a németek illojális hadviselése miatt a fegyverszüneti feltételek jogosak és az a céljuk, hogy a háború megismétlését lehetetlenné tegyék.

Berlinből jelentik: Az ugynevezett Spartans-csoport puccsot tervezett, amely azonban megiusult. Meg akarták szállni a fontos középületeket és a vezetőférfiakat őrizet alá akarták helyezni, hogy megakadályozzák a nemzetgyűlést. A kormány azonban idejében értesült a tervről és megtett minden ellenintézkedést.

Szerb csapatok a szomszédos megyékben.

(A budapesti lapok röhíreket terjesztenek.)

A budapesti lapok tavaszi része riasztó híreket közölnek a megszálló szerb csapatokról. Nem tudjuk, milyen forrásból származnak ezek a hírek de mi, akik közelebbi közelében élünk a megszállott vidékeken, konstatáljuk, hogy az illófogos szerb atrocitásokról megjelenő hírek minden alapot nélkülöznek. A budapesti lapok nem tesznek jó szolgálatot a magyarnak azzal, hogy minden informálódás nélkül alaptalan röhíreket közölnek és ezzel félrevezetik a közvéleményt. Arra kérjük a budapesti lapokat, kísérjék figyelemmel Aradnak és a Délvidéknek lapjait, a melyek hű és megbízható képét adják a helyzetnek és meg fognak róla győződni, hogy a megszálló szerb csapatok nem mint ellenségek, hanem mint barátok viselkednek.

A szerb katonák Lippán.

Tegnapelőtt délután Temesvár felől lovon Slatka hadnagy vezetésével hat főből álló szerb járőr jelent meg Lippán. A község határában Manuilla hadnagy, a román polgárőrség parancsnoka fogadta őket. Ezután elszállásolták a szerbeket. A hadnagy közölte még, hogy egy lovas század

érkezik Lippára. Mindjárt hangsúlyozta, hogy nem ellenséges szándékkal jöttek, hanem arról értesültek, hogy zavargások vannak és a rendet akarják helyreállítani. Örömmel konstatálta azonban, hogy Lippán és a merre elvonultak, teljes rend uralkodik. Tegnap délelőtt Grosz József lippai vállalkozó irodájának vezetőjével, Fried Józseffel ellátogatott az intelligens családokhoz, többek között Bolyos főszolgabírónál, Haubert Endrot községi bírónál és másoknál tett látogatást. Mindenütt rendkívül barátságosan elbeszélgetett tört németességgel és a francia nyelvet is gyöngén bírja. Érdeklődött, hogy a községnek van-e szüksége élelmiszerré és mikor azt hallotta, hogy nem valami nagy bőség uralkodik, kijelentette:

— Nagymennyiségű rizskását és hüvelyeseket hozunk és mivel úgy hallottam, hogy gyufájuk sincs, gyufaszállításról is gondoskodunk, mert nekünk minden bőven van.

A magyar nemzetőrségnél is tisztelgett, ahol Felix Endre főhadnagy parancsnok és Strauszmann Jakab rabbi üdvözölte francia nyelven, mire a hadnagy szerbül válaszolt és kijelentette, hogy senkinek bántódása nem lesz.

— Legyenek róla meggyőződve — mondotta — hogy a legteljesebb baráti érzéssel viseltetünk a magyarság iránt.

A vonatok csak Makóig mennek.

Makóról jelentik: Tegnap 18 tiszt vezetésével 600 gyalogos és 50 lovasból álló szerb csapat érkezett Szőreg községbe. A katonaság megszállotta a községet és a rend fenntartásáról gondoskodik. A megszállás-következménye volt a szerb katonai parancsnok azon intézkedése, hogy a Makóról este 8 órakor Szeged felé induló vonatot Szőregen megállította és nem engedte tovább. A szerb katonák átvizsgálták a vonatot és a fegyvereket elkozták. A vonat teljes szerelvénye jelenleg még mindig a szőregi állomáson van. Várják a belgrádi parancsnokság intézkedéseit.

Az ACSEV. igazgatósága ezek után a vasúti forgalmat Makó és Szeged között, beszüntette. A vonatok Arad felől csak Makóig közlekednek és Makóról indulnak Arad felé. Ezen a vonalon érvényben marad úgy a személy, mint a teherszállításra vonatkozólag az eddigi rend. Makóról Szeged felé a vasúti közlekedés egyelőre csak Hódmezővásárhely felé lehetséges.

A szerb katonaság ma bevonult Nagyszentmiklóstra és Ócsanádra. A községi jegyző fogadta a csapatot, amely barátságosan viselkedett. Kiszomborba még nem érkeztek be a szerb csapatok, de megérkezésük minden órában várható. Szegeden sincsenek még szerbek, de értesülésünk szerint Ujszegeden már találkoztak szerb járőrökkel.

EGYESÜLET

— A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége aradi csoportja október és november havi egyesített nagy taggyűlését a nagy érdeklődésre való tekintettel a városháza tanácstermében fogja vasárnap délután fél 3 órai kezdettel megtartani, melyre az elnökség meghívja és elvárja Arad város összes magánalkalmazottait, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e az egyesületnek vagy sem. Különösen fontos, hogy az összes hadból visszatért magánalkalmazottak megjelenjenek, részben, hogy tájékoztatójának az elmúlt és várható eseményekről, másrészt pedig azért, hogy kívánságaikat előadják.

Resch Ferenc altábornagy nyugalomba.

(Változások az aradi katonai állomásparancsnokságnál.)

Arad magyar katonai állomásparancsnokságának éléről december elején távozik Resch Ferenc altábornagy, aki a hosszú háború alatt annyira összeőrögt a város lakosságával, hogy az altábornagy távozását bizonyára az egész város lakossága a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul. Resch Ferenc nemrég távirati úton kérte a magyar hadügyminisztert, hogy mentse fel állásától és nyugdíjazza. A hadügyminiszter teljesítette az altábornagy kérését és már utódjáról is gondoskodott egy honvédezzredes személyében, aki december hónap elsején átveszi az aradi katonai állomásparancsnokság vezetését.

Az altábornagy nyugalomba vonulásának érdekesek az előzményei, de a mostani időköt és viszonyokat nem tartjuk alkalmasoknak arra, hogy ezekkel a nagy nyilvánosság előtt foglalkozzunk. Majd ha a viszonyok konszolidálódnak, rá fogunk mutatni az okokra, amelyek az altábornagyot arra készítették, hogy nyugdíjazását és felmentését kérje.

Resch Ferenc altábornagy a háború elején dandárparancsnok volt Aradon. A háború elején nyugalomba vonult, de nemsokára ismét reaktiválták és mint vezérőrnagyot aradi katonai állomásparancsnokká nevezték ki. Resch Ferenc azzal kezdte működését, hogy az aradi várban levő szerb internáltak helyzetén segített. Az ő rendelkezése következtében barakkokat építettek a vár területén, ezekben helyezték el az internáltakat, akiknek egészségére és ételmezésére gondosan ügyelt a parancsnok. Resch Ferenc működését az emberiség és emberi megértés jellemezte. Anna riika katonák közé tartozott, akik a katonában is az embert látják.

A város közönsége mindenkor szívesen fog visszaemlékezni Resch Ferencre, aki osztrák állampolgár léteire megtanult magyarul és a magyarokkal mindig magyarul beszélt. A humanitárius mozgalmakban úgy ő, mint a felesége tevékeny munkát fejtett ki s különösen a Vörös Kereszt ügyében fáradozott sokat. Szigorúan ügyelt arra, hogy a polgárság és katonaság közötti hagyományos jóviszony fel ne boruljon. Akárhányszor megtörtént, hogy munkásmozgalmak alkalmával az ő határozott parancsára viselkedtek passzive a kirendelt karhatalmi csapatok. A munkásmozgalmakat különös figyelemmel kísérte és egy alkalommal magához kérte az aradi munkások vezetőit, akikkel megértéssel konferált a munkások jogos követeléseiről.

A forradalom első napján azonnal, minden fenntartás nélkül a Nemzeti Tanács rendelkezésére bocsátotta magát és példáját követte az egész helyőrség. Nagy része volt abban, hogy a forradalom első napjaiban oly példás rend és nyugalom uralkodott Aradon.

Távozásával Aradvárosa egy a magyarokat szerető, szimpatikus katonatisztet veszít, akihez a polgárságnak és katonaságnak kellemes emlékei fűződnek.

Az állomásparancsnok távozásával újalakult az egész katonai állomásparancsnokság. Ernst Emil népfelkelő százados, aki évek óta tartózkodik Aradon a családjával és két év óta az állomástisztai szolgálatot teljesítette az altábornagy mellett, már lesezerelt és visszatért a polgári életbe. Az állomásparancsnok sághoz beosztott Nagy Imre tartalékos főhadnagy, aki az állomásparancsnokság adminisz-

trativ ügyeit intézte fáradhatatlan buzgalommal, szintén le fog szerelni és december elsején ugyancsak megválnak az állomásparancsnokságtól.

A volt királyi pár helyett — Barabás és Varjassy Lajos.

(Kiknek az arcképet festeti meg a város?)

Arad város törvényhatósági bizottsága jórógen megbizta Balla Frigyes aradi festőművészt, hogy a közgyűlési terem számára fesse meg Károly király és Zila királynő arcképet. Ez még abban az időben történt, amikor a tekintetes törvényhatósági bizottság lojalitásában hétért gőrynyedt, annyira, hogy mikor a soknevű kis főherceg megszületett, extázisában diadémussal üdvözölte az ártatlan csecserőt.

Dehát azóta az idők kissé mégis megváltoztak. Csak a városházán nem. Legalább erre enged következtetni az, hogy Ferenc József életnagyságu képe még mindig ott van a közgyűlési terem falán. Nekünk aradioknak igazán nincsen okunk büszkélkedni ezzel a képpel. Az aradi Golgota fájo emléke sajog bennünk s ez a fájdalom sokkal nagyobb, semhogy szívesen néznék arra a képre, amely a legnagyobb autokratát ábrázolja. Reméljük, hogy a város tanácsa hamarosan komtárba helyezi a festményt.

Ezzel szemben azonban kénytelenek vagyunk elégtételt szolgáltatni a város vezetőségének. Ugyanis Habsburg Károly és Pármái Zila képeit nem festeti meg a közgyűlési terem részére, illetve a megbízatást sztozírozta.

Igen ám, csak hogy egy kis baj van ezzel a megőrendeléssel. A város Balla Frigyesnek kétezer korona előleget adott. Adta pedig azért, hogy a festőművészen, aki akkor beteg volt, segítsen. Ezt természetesen helyesen cselekedte a tanács. De most az a kérdés, hogy mi történjék a kétezer korona előleggel?

Ezt a kérdést intézte ma Lőcs Rezső helyettes polgármester Ballához, akit magához hívott. Elmondotta a helyettes polgármester, hogy a megrendelt két festmény elkészítéséről most más szó sem lehet, hát mi lesz a pénzzel? A festőművész megfelelt a kérdésre ilyenformán:

— Az előleget a legnagyobb sajnálattal nem fizethetem vissza. Elment az patikára és a családom eltartására. Most pedig nem vagyok olyan anyagi körülmények között, hogy az előleget visszaadhatnám. De volna egy előterjesztésem. Bizzon meg a város két másik festmény elkészítésével és tudja be a már felvett előleget.

— És kiknek a portréját festené meg? kérdezte Lőcs Rezső.

— Barabás Béla volt főispánét és Varjassy Lajos nyugalomba vonult polgármesterét.

A helyettes polgármesternek tetszett a megoldás, de egy kis aggodalmu mégis volt. Varjassy polgármester portréjának megfestése szerinte bizonyos, de Barabásé nem. Egyelőre annyiban maradt a tárgyalás. Balla Frigyes különben ma beadvánnyal fordult a törvényhatósági bizottsághoz kérve, hogy bizza meg Barabás Béla és Varjassy Lajos arcképeinek megfestésével.

Azt hisszük, hogy a törvényhatósági bizottság teljesíteni fogja Balla Frigyes kérését és megbízást fog neki adni a volt főispán és a volt polgármester portréjának megfestésére. Barabás és Varjassy Lajos tettek annyit a városért, hogy megérdemlik, hogy arcmásuk ott legyen a város parlamentjének termében.

Látogatás a szerb várparancsnoknál.

(Popovics Dragomir alezredes. — A megszálló csapatok orvosa — A jovialis tisztikar. — Társadalmi érintkezés Arad polgárságával.)

Aradváros területén ma tagadhatatlanul legérdekesebb férfi Popovics Dragomir alezredes, az aradi vár daliás szerb parancsnoka. A város és vármegye urainak szimpátiáját már a tegnapi első látogatás alkalmával megnyerte, a hölgyek rokonszenve majd csak ezután következik...

Mikor megszálló csapat érkezik egy város határába, valóban nehéz melegen emlékezni meg annak parancsnokáról, mert kiteszi magát az ember annak a gyanunak, hogy hizelegni akar. Ez pedig éppenséggel nem célunk és bizonyára nem ambíciója az aradi vár új parancsnokának se.

Ma délután látogatást tettem Popovics Dragomir szerb alezredesnél. Jelen voltam ugyan a főispáni küldöttség tegnapi tisztelgésénél is, de akkor bizonyos szertartásos kimérséggel ment minden. Ma fesztelén közelségből óhajtottam megismerni ezt az érdekes férfit és a kíséretében levő szerb tiszteteket.

A várba vezető hid mindkét végét szerb őrség szállta meg a mai napon. A közlekedés azonban mindamellett teljesen zavartalan: kocsit, gyalogos embert minden szó nélkül, akadálytalanul áteresztenek. A vár területén éppen hogy rendbe hozták a villamvillágítást. Az utakon már égtek a lámpák, de benn az irodákban és lakásokban még nincsenek felszerelve a villanykörtek.

Popovics alezredes lakóhelyül Resch altábornagy volt lakását választotta. Alatta a földszinten vannak a szerb parancsnokság ifodahelyiségei. A vár területére reáborulni készült már az esthomány, mikor a parancsnoksághoz értem. Az épület előtt egy kocsit állott: Pap János aradi gör. kel. püspök jött látogatáshoz. Dr. Pop Cs. István orszgy. képviselő kíséretében. Hamarosan küldöncöt menesztettek a parancsnokért, aki künn tartózkodott valahol a vár területén. Az alezredes rövidesen megérkezett. Míg ő a belső szobában a román főpap tisztelgését fogadta, azalatt alkalmam nyílt a külső teremben megismerkedni a parancsnokság tisztjeivel. Egy katona gyertyát gyújtott és valami rögtönzött gyertyatartóban odatette az asztalra. Azt a megjegyzést tettem, hogy talán jó lenne a belső szobában is gyertyát gyújtani, ahol most a püspök fogadtatása folyik.

— Főlöseges, szólt tréfásan egy jókedvű fiatal tiszt, mert ahol egy szent életű püspök van, ott bizonyára örökké fényeskedik a viláosság.

A tiszték egyike elővette cigarettatárcáját és megkínált:

— Valódi szerb dohány, Nisből való, mondotta bizonyos patriotikus büszkeséggel.

És csakhamar kellemes diskurzus indult meg közöttünk. Ők nem tudtak magyarul, én nem tudtam szerbül. Így aztán szépen megértettük egymást. Igaz, hogy egy kis szerencsém is volt. Akkor lépett be ugyanis egy barnára színtű arcú elegáns katonatiszt: Dr. Kialevits Anasztáz, a megszálló szerb csapatok orvosa, aki a szerb nyelven kívül jól beszél a francia, német és román nyelvet. Attól kezdve ő volt a tolmácsunk. Az orvos maga Monasztirből való és ma érkezett Aradra, egy nappal később, mint a csapata. A tiszték egytől-egyig intelligens, jovialis fiúk, akik alig várják már, hogy elyomuljanak a németek Aradról és ők átjehes-

senek a korzóra. Micsoda pergőtűze lesz itt a németeknek! Minden fegyverszünet dacára. Maga dr. Kialevits látogatást óhajtott tenni aradi orvoskollegáinál és megakarja tekinteni a kórházakat. Elmeséli, hogy most Szalonikból jött, ahol a spanyol járvány még nagyobb mértékben pusztít, mint nálunk. Arról a híres szerrumról, amit Nagy Vince államtitkár hozott Svájcól, nem tud semmit. Pedig ha lenne ilyen megbízható szerb, az entente csapatok már bizonyára használatba vették volna.

A kedélyes beszélgetést a belső szoba ajtajának feltárása szakította félbe. Popovics alezredes kísérték ki román vendögeit. A parancsnok ezután barátságosan mosolygós arcával felém fordult:

— Mivel szolgálhatok?

Rövid bemutatkozás után azt a kérésmet fejeztem ki, hogy szenvedjen el egy intervjút és mondja el az aradi várban töltött első nap impresszióit.

Az alezredes mindenekelőtt egy világi eleganciájával vette tudomásul a figyelmet, amit az Aradi Közlöny tanúsított iránta és fizettel iránt azzal, hogy mai vezércikkét francia nyelven is közreadta. Majd elmondta, hogy a várban eddig nagyon jól érezte magát, csupán a lakása kényelmetlen kissé, mert ugyszólván csak a legszükségesebb inatörök vannak benne.

— Rendelkezzék velem Parancsnok ur. szözlöttem, örömmre szözlálna, ha valamiben segítségére lehetnék.

— Nem, nem — válaszolt tiltakozó mozdulattal — katonamember vagyok és nem vagyok elpuhulva. Jó nekem minden úgy, ahogy van.

Azután elmondja, hogy Szemendriában született és harmincnégy éves.

— No az Aradi Közlöny akkor ma nagyon udvariatlan volt, mert azt írtuk, hogy 40—45 éves Parancsnok ur. Mondottam mintegy mentegetődzve.

Nevetett rá.

— A hiúság igazán távol áll tőlem.

A beszélgetés során kedves közvetlenséggel mondja el, hogy amint a németek kivonulnak Aradról, ő maga is mihamarabb meg fogja tekinteni a várost. Arra pedig valószínűleg súlyt fog helyezni, hogy tisztiet és a város polgársága között barátságos társadalmi érintkezés fejlődjék ki.

Ezután még a sajtóról és a sajtó hivatásáról volt szó közöttünk. Majd annak a reménynek adtam kifejezést, hogy a megszállás egész ideje alatt Popovics Dragomir alezredes marad a várbeli szerb csapatok parancsnoka.

— Előreláthatólag én maradok, szólt mosolyogva és a háborút itt fejezem be ezek között a történelmi emléki falak között, melyeket úgy tudom, Mária Terézia emeltetett.

A parancsnok ezután egyik segédtsíjával még passe partout állítottatott ki részemre, melynek révén sajtóinformációért mindig akadálytalanul fordulhatok hozzá. S ezzel véget ért egy kedves, kellemes látogatás annak a hadseregnek rokonszenves, művelt tisztikaránál, amelyről évek óta nem olvashattunk egyebet, mint a tendenciózusan félrevezetett sajtó rémjeséit.

• J.

Véres pogrom Przemyslben.

(A lengyelek gyilkolják a zsidókat.)

Bécsből jelentik: Egy Przemyslből visszatért mérnök megdöbbenő részleteket beszélt el arról, hogy a lengyel légionáriusok Przemyslben milyen vad és kegyetlen zsidó pogromokat rendeztek.

A lengyelek már a San balpartjának elfoglalása után proklamációt intéztek a lakossághoz, amelyben arra szólították fel, hogy gyilkolja le és rabolja ki a zsidókat.

E hó 11-én és 12-én kezdődött a város bombázása, ami borzalmas károkat okozott. Mikor a lengyelek bevonultak, megkezdtek a zsidók gyilkolását és kirablását. Az üzleteket kifosztották, a házakat felgyújtották, alig maradt olyan zsidó ház, amely nem viselné magán a lengyelek vandalizmusának nyomait. Tegnapi pogromnak 15 halott áldozatát temették el. Sok száz zsidó súlyosan és könnyebben megsebesült. A kár több mint 20 millió korona. A zsidó miliciát, amely semlegesnek jelentette volt ki magát, a lengyelek rögtön elfogták és 48 órán át étel-ital nélkül elzárva tartották.

Közöttük volt egy 80 éves aggastyán, egy tízenyolc éves gyermek, akik állítólag egy gépfegyvernél serénykedtek. Az utcákon mindenütt lengyel légionáristákat látni, akik a rablott értékeket nyíltan mutogatják.

E hó 17-én a lengyel légió parancsnoka a következő felhívást bocsátotta ki:

Przemysl város zsidó vallású lakosságához.

Tekintettel arra a megafalkodott magaviseletre, amelylyel a zsidók semlegességük megvédése dacára, a Przemysl meghódításáért folyt harcban az ukránok oldalán részt vettek és löttek a rohamozó lengyel oszlopokra, felszólítom a zsidó hitközséget, hogy apermzysli lengyel légió parancsnokságánál három millió korona kauciót deponáljon. Ez az összeg a zsidó lakosság rendezavarásai esetén a lengyel katonaság javára jut. A kauciót legkésőbb e hónap 21-én déli 12 óráig kell deponálni. Ellenkező esetben meg fogom bizni katonáimat, hogy maguk hajtsák be ezt az összeget.

Przemysl, 1918. november 17.

Tokarzevski alezredes,

a lengyel légió különítményének parancsnoka.

Tokarzevski alezredes egy huszonöt éves drohobici egyetemi tanuló. A zsidók segítségért fordultak az ententehez.

TÁBORBÓL HAZATÉRŐ ELŐFIZETŐINKHEZ.

Azokat a tisztelt előfizetőket, akiknek lapunk tábori postára, Horvát-Szlavonországba, Ausztriába, vagy külföldre járt, felkérjük, hogy amennyiben tartózkodási helyüket elhagyták, aziveskedjenek haladéktalanul közölni kiadóhivatalunkkal lakhelyüket, régi címük megemlítésével. A kiadóhivatal csak így tud gondoskodni arról, hogy előfizetőink a mostani mozgalmass időkben egy napig se nélkülözék az Aradi Közlönyt.

Az új választójogi törvény.

(Minden 21 férfi és 24 éves nő választó.)

Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma közli az új választójogi törvényt, amelynek szövege a következő:

1918. évi első néptörvény a nemzetgyűlési törvényhatósági és községi választójogról.

I. szakasz. Nemzetgyűlési választójoga van minden férfinak, aki életének 21. évét betöltötte és legalább 6 év óta magyar állampolgár. Nemzetgyűlési választójoga van minden nőnek, aki 24. életévét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár és valamely hazai élő nyelven írni és olvasni tud.

II. szakasz. A nemzetgyűlés tagjává választható, akinek a választás idejében választójoga van és életének 24. évét betöltötte.

III. szakasz. A választójog gyakorlásából ki van zárva 1. aki politikai jogának gyakorlásától fel van tüggesztve, 2. aki közegélyből él, 3. aki gondnokság vagy csőd alatt áll, vagy akinek kiskorúsága meg van hosszabbítva, 4. aki üzleténél vagy foglalkozásánál fogva erkölcsrendészeti ellenőrzés alatt áll.

IV. szakasz. Nem választható a nemzetgyűlés tagjává, aki a választójogból ki van zárva.

V. szakasz. Választójogot csak az gyakorolhat, aki a választók névjegyzékébe fel van véve. A választójogot csak személyesen lehet gyakorolni. Minden választónak csak egy szavazata van.

VI. szakasz. A választás községenként (szavazókörönként) közvetlen titkos szavazással történik.

VII. szakasz. Törvényhatósági és községi választójoga van minden férfinak, aki életének 21. évét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár és legalább egy fél éve ugyanazon községben lakik, vagy ott lakása van.

Törvényhatósági és községi választójoga van minden nőnek, aki életének 24. évét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár, valamely hazai élőnyelven írni és olvasni tud és legalább fél éve ugyanazon községben lakik, vagy ott lakása van.

VIII. szakasz. A népkormány köteles a jelen törvény végrehajtása végett szükséges minden szabályt (választói névjegyzék elkészítése, választási eljárás) sürgősen megállapítani. Ez a szabályozás, amely rendelettel is történhetik, nem érintheti a jelen törvénybe foglalt rendelkezéseket. A II., VI. és VIII. szakaszban foglalt rendelkezések kiterjednek a törvényhatósági és községi választójogra is.

A magyar népkormányzat kormányja: Károlyi Mihály, Barta Albert, Batthyány Tivadar, Berinkey Dénes, Buzsák Barna, Garami Ernő, Jászi Oszkár, Kunfi Zsigmond, Linder Béla, Lovász Márton, Nagy Ferenc.

A törvényhozás alapján körülbelül hét millió lesz a szavazásra igényjogosultak száma. Ezek közül négy és fél millió férfi, két és fél millió női szavazó lesz. A törvény szerint választói jogosultsága van minden 21 éves férfinak és minden 24 éves írni és olvasni tudó nőnek. A választás titkosan községenként történik, szavazati jog csak a magyar állampolgárt illeti meg, a ki öt évig lakik Magyarországon és felvette a magyar állampolgárságot. A tör-

vényhatósági és községi választójognak egyet len további feltétel a hathónapi egyhelybenlakás.

A kormány mellé állott pártok eredetileg a férfiak választójogának is a 24 éves korhatárt állapították meg. Ez alól kivétel lett volna a katonai jogcím, még pedig a Károly-csapatkereszt, avitársági érem és az altiszti rangfokozat, de a köztársasági kormány, amely pacifista alapon áll, nem adhat kedvezményt a katonai jogcímnek, amelyet így töröltek.

A detronizált fejedelmek.

(Kétszázhetvennyolc személy.)

A német forradalom vihara nagy tisztogatást végzett a különböző rangú németországi fejedelmek között. A trónjuktól megfosztott fejedelmek és csanádijuknak száma elég tekintélyes, kitesz egy hadi létszámú századot is. A Berliner Zeitung am Montag a trónnélküli fejedelmek és családjukról a következő autentikus jegyzéket állította össze:

A porosz királyi pár, amely egyszersmind a német császári pár is volt, husz herceggel és tizenegy hercegnővel, kitett 33 személyt. Hasonlóan kiterjedt a bajor királyi család is. Még pedig egy király, egy királynő, tizenöt királyi herceg s tizenhat királyi hercegnő; ehhez járul még a hercegi ág öt hercege és egy hercegnője, összesen 39 személy. Szászország egy királyával, öt herceggel és öt hercegnőjével ad 11 személyt. Württemberg királyi párjával, hét herceggel és négy hercegnőjével (a házasságok révén más dinasztiákhoz származott hercegnők ebben a nem mindennapi statisztikában nem szerepelnek) jöhet számba és ad 13 személyt. A nagyhercegi házak közül Badenben a nagyherceg felesége, az anya nagyhercegnő, két herceg és egy hercegnő szerepel; ez 6 személy.

Mecklenburgban egy nagyherceget találunk a feleségével, anyjával és mostoha nagyanyjával, azután az özvegy Strelitzi nagyhercegnőt, vagyis négy nagyhercegnőt, továbbá nyolc herceget, meg három hercegnőt, összesen 16 személyt.

Oldenburgban a nagyhercegi párt három herceget, négy hercegnőt, 9 személyt. Szász-Weimarban a nagyhercegnő, két herceg és két hercegnő, összesen 6 személy.

A legtöbben a Szász-Koburg hercegi családhoz számítódnak. Az uralkodó hercegi pár, az özvegy hercegnő és tíz herceg és kilenc hercegnő (Anglia, Portugália, Belgium és Bulgária nélkül) 22 személy. Szász-Meiningennek egy uralkodó hercegi párja, három hercege és két hercegnője volt összesen 7 személy. Szász-Altenburgnak uralkodó hercege és hercegnője, két hercege és három hercegnője, összesen 7 személy. Braunschweigben az uralkodó hercegi pár, két herceg, egy hercegnő, 5 személy.

A Reusz fejedelmeknél mindkét ágak két fejedelme, egy fejedelmője, tizenöt hercege s tizenhét hercegnője jöhet számításba, összesen 36 személy. Schaumburg-Lippében a fejedelem, az anyafejedelmő, tizenhét herceg és hét hercegnő, összesen 26 személy. Lippében még kevesebben vannak, a fejedelmi pár, tíz herceg és tizenkét hercegnő, 24 személy. Waldeckben a fejedelmi pár, az özvegy fejedelmő, három herceg és három hercegnő, 9 személy. Schwarzburgban egy fejedelem, két fejedelmő, két herceg, négy hercegnő, 9 személy. Összesen 278 személy a végredmény.

Az 1918-iki Góthai Almanachnak mindenképpen más lesz a képe, mint volt az előző százötvenöt évfolyamnak.

A vegyes bizottság a vármegyében.

— Nem fizetnek a motoroson és az Acsev. vasúton. —

Megírtuk, hogy Zerkovitz Rezső, az Arad-hegyaljai motorosvasut vezérigazgatója panasszal fordult a vármegyeházán működő vegyes-bizottsághoz, hogy a környékbeli román földműves nép nem vált jegyet a motorosra és ingyen utazik. A tegnapi napon körülbelül ezer ingyenutasa volt a motorosnak. Ma foglalkozott a panasszal a bizottság, amely kimondotta, hogy egy vonatkísérő katonatisztet küld a motorosjáratokra, aki ellenőrizni fogja az utasokat és felvilágosítja őket, hogy ma is kötelessége mindenkinek fizetni.

Sok más panasszal is foglalkozott ma a vegyes bizottság, amely délelőtt kilenc órakor kezdte meg tanácskozását Varjassy Lajos dr. kormánybiztos elnökelete alatt. Jelen voltak az értekezleten Farkas Ferenc, az Aradi Nemzeti Tanács kiküldötte, Berzsény Béla pénzügyigazgató, Horváth József, Szűcs Pál, Alföldi Pál, a románok részéről dr. Suciu János és dr. Miclea Szevér és Horváth László tb. főjegyző, főispáni titkár, előadó. Több közhivatalnok, jegyzői irodának biztonsgba helyezéséről tanácskoztak, majd kimondotta a bizottság, hogy holnap megkezdje a megyébe való kiszállást. Az első bizottságban, amely holnap reggel nyolc órakor indul utnak automobilon, résztvesznek Suciu János dr. és Szűcs Pál. A bizottság be fogja járni Világos, Tornova, Borosjenő és Bokszeg környékét és minden felmerülő panaszt behatóan meg fog vizsgálni. Azután bejárja a bizottság a községeket egész Nagyhalmágyig.

Ma megjelent a kormánybiztosi hivatalban az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak egyik főtisztviselője és bejelentette, hogy a nép az Acsev. vonalain nem akar menetdíjat fizetni. A bejelentést a vegyes-bizottság elé terjesztik, amely bizonyára ellenőrző tiszteket és katonákat fog kirendelni a vasutakra.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 3 órakor Iglói diákok operett. este 7 órakor Csárdás királynő B) bérlet.

Hétfő: Lyon Lea színmű C) bérlet.

Kedd: A boszorkány dráma. A) bérlet.

Szerda: Hejehuja báró új operett. B) bérlet.

Csütörtök: Hejehuja báró. C) bérlet.

Péntek: Hejehuja báró. A) bérlet.

Szombat: Hejehuja báró. B) bérlet.

Szombat délután Ripp-Ripp operett. —

Vasárnap délután Három a kislány operett.

* Lyon Lea és Boszorkány ez a két kiváló színmű kerül színre. Hétfőn és kedden a főszerepekben Csige Böske, Heppesné, Szeghő Lili, Benkőné, Forgács, Várnay, Kertész, Ungvári, Győző, Herold, R. Tóth József, Barics, Matolcsy, Lenkei. Az operette személyzet nap-nap után a nagysikerű Hejehuja báró operettel van elfoglalva.

* Az Aradi Tükör szenzációs száma, amelynek különös figyelmet érdemlő cikkeit egész sereg pompás rajz tarkítja, ma szombaton jelenik meg. A román kérdéstről több szenzációs cikket találunk a lapban, amely ez alkalommal sem feledkezik meg őszinte kritikát mondani eseményekről és emberekről. Az Aradi Tükör legújabb száma kapható az üzletekben és a rikkancsoknál.

HIREK.

Vendégljük meg a hazatérő katonákat.

A hazatérő katonák fogadására a Szociális Misszió Társulat tagjaiból őszinte lelkesedéssel női bizottság alakult, mely egész nap készenlétben áll az aradi pályaudvaron, s az érkező vonatoknál szeretetteljes Istenhozottal és szeretetadományokkal várja a négy és fél évi súlyos fátalmaktól és szenvedésektől meggyötört katonatestvéreinket.

Ez okból a Nemzeti Tanács és a kormánybiztos ur jóváhagyásával felhívást bocsájt ki Arad város tehető polgári társadalmához, hogy mint már az ország csaknem minden városában, itt is tettelegesen vegyen részt és kész élelmiszerekkel, különösen süteménnyel és térszertaneműekkel járuljon a katonák megvendégléséhez. Kérjük pedig ezt a már mással bevált módozat szerint, utcánként megstervezkedve, illetőleg a belvárosnak arányos körzetekbe való beosztásával azonnal megkezdni. Arad város közönsége mindenkor jó példával járt elől a hazafias kötelességek teljesítésében, s így most is teljes bizalommal várjuk felhívásunk eredménye elé.

Az első körzethez a Szabadság-tér, Vörösmarty- és Atzél Péter-utcák tartoznak. — Kérjük ezeknek tehető lakóit, hogy adományukat már vasárnap küldjék el Ferdinánd-utca 3. sz. alá. **Vásárhelyi Janka**, a Vörös Kereszt választmány elnökeje vállalta az átvételt és a vasútra való kiszállítást. A 2-ik körzet az Andrássy-tér mindkét oldala a színház-tól a Széchenyi-utcáig, illetve a városházáig terjed és hétfőn, e hó 25-én kerül sorra. A 3-ik körzet: Erzsébet királyné- és Apponyi Albert-körutnak a Petőfi-utcáig, Könyök-utca. Kedden, 26-án a 4-ik körzet: Erzsébet királyné- és Apponyi Albert-körutak a Petőfi-utcától a Boczkó-utcáig, Petőfi-, Eötvös- és Simonyi-utcák. Szerdán, 27-én: Az 5-ik körzet: Forray-, Rákóczi- és Hasszinger-utcák. Csütörtökön 28-án: A 6-ik körzet: Zrínyi-, Sina- és Szt. István-utcák, Tökölly-tér. Pénteken, e hó 29-én: A 7-ik körzet: Aulich Lajos-, Kné- zich Károly-, Lahner György-, Flórián-, Lipót- és Kápolna-utcák. Szombaton, 30-án: A 8-ik körzet: Deák Ferenc-, Teleky- és Póltenberg Ernő-utcák. Vasárnap, december 1-én: A 9-ik körzet: Batthyány-, Révay- és Fábrián Gábor-utcák. Hétfőn, december 2-án: A 10-ik körzet: Weitzer János-, Kazinczy- Kélcsey-, Salac-utcák. Kedden, december 2-án: A 11-ik körzet: Széchenyi-, Ferdinánd-utcák, Ferenc-tér és Szent László-utcák. Szerdán, december 4-én: A 12-ik körzet: Wesselényi-, Perényi-, Kiss Ernő-, Dessewffy-utcák. Csütörtök, december 5-én: A 13-ik körzet: Vriassy József-, Dezső-, Edelspacher-, Török Gábor-, Lövész-, Orczy-, Dobó-, Nádor-, Munkácsy- és Verbóczi-utcák. Pénteken, december hó 6-án: A 14-ik körzet: Karolina-utca, József főherceg-ut, Boros Béni-tér és Maros-utca.

A Szociális Misszió Társulat aradi szervezetének ügyvezetősége.

Az Aradi Nemzeti Tanács.

— **Károlyi Mihály beteg.** Budapestről jelentik: **Károlyi Mihály** gróf beteg. Baja könnyebb természetű, mind a mellett néhány napig szobában kell maradnia.

— **Hajlékot a német katonáknak!** A hadügyminiszter ma megkereste a kormánybiztos, hasson oda, hogy a hatóságok és magánosok az átvonuló német katonákat tető alá bocsássák. Így kerülhető el, hogy a német katonák országhozzáragy vetemedjenek.

— **Harmáncsháromezer korona adomány egy napon.** A kormánybiztos tegnapi felhívásának, hogy a közönség adakozzék a rokkantak javára, szép eredménye volt. A mai napon dr. Barabás Béla volt főispán a „Felebarát”-kéz alából 25 ezer koronát utalt át a kormánybiztosnak. Ezenkívül még a következő adományok folytak be: Holländer Emil 100 korona, Friedrich György 100 kor., Schlesinger Farkas egy rokkant asztalos önállósítására 1000 kor., egyéb háborus célokra 500 kor., Deutsch Andor 500 kr., Dományi József 500 kor., id, Varjassy Lajos 100 kor., Mihály és Bruckner 500 kor., Keppich Zsigmond 50 kor., a 21. hegyi tüzérezred rokkant alapja 5200 korona. A kormánybiztos ezúton köszöni a közönség áldozatkészségét.

— **Löcs Rezső benyújtotta pályázati kérvényét a polgármesteri állásra.** **Löcs Rezső** helyettes polgármester, a közéletmezési vállalat vezetője, aki Varjassy Lajos polgármester nyugalomba vonulása óta a polgármesteri teendőket is ellátja, tegnap délután benyújtotta pályázati kérvényét a megüresedett polgármesteri állásra. Eddig csak Löcs pályázott és valószínű, hogy kivüle nem is lesz más jelöltje a polgármesteri állásnak. A törvényhatósági bizottság bizonyára egyhangú lelkesedéssel választja meg polgármesternek Löcs Rezsőt, aki különösen a háboru alatt tett bizonyosságot kitűnő képességeiről. Az egész háboru alatt a legfelelősség terhesebb pozícióban teljesítette nehéz feladatát és jelentékeny érdeme van abban, hogy a kezdeti nehézségeit leszámítva, kielégítő közéletmezési állapotok vannak Aradon. Ha Löcsöt polgármesternek választják, a közéletmezési vállalat természetesen új vezetőt kap.

— **Hohenzollern Vilmos nem mondott le a trónról.** Bécsből jelentik: A Zeitz berlini tudósítója a volt birodalmi kormányhoz közelálló helyről a következő információt kapta: Hohenzollern Vilmost rendkívül meglepte, amidőn tudomást szerzett arról, a hírről, hogy ő lemondott. Ugyanis az utolsó pillanatban a legmakacsabb ellentállást fejtette ki tanácsadóinak ama javaslatával szemben, hogy lemondjon trónjáról. Nem volt hatalom, amely erre bírta volna, hogy legodaadóbb híveinek tanácsát kövesse. Miksa badeni herceg a volt birodalmi kancellár önkényesen cselekedett, a mikor a császár lemondásáról szóló hirt világá bocsátotta. A kancellár nem engedte magát eltérítésszándékától, mert abban a reményben élt, hogy a császár lemondásának tényével Németország számára előnyösebb fegyverszüneti feltételeket tud kieszközölni. Vilmos mód felett fel volt bősülve, amikor látta, hogy befejezett tények elé állították. A körülmények kényszerítő hatása alatt azonban mégis engednie kellett. E tények megerősítését látják abban, hogy a császár nem irt alá semmiféle lemondási okiratot és nem is vett búcsút népétől.

— **A közalkalmazottak kérelmei.** Az aradi közalkalmazottak memorandumot terjesztettek a kormánybiztos elé, amelyben azt kérik, hogy a Nemzeti Tanácsban és a közéletmezési bizottságban képviselve legyenek. — Ezenkívül élelmezési kérdésekben kértek kedvezményeket. Végül odairányul a kérésük, hogy a ruharendeletben egyéni elbírálás jusson kifejezésre.

— **Leszerelő tiszték és altiszték, kik iró-dába készülnek, szakképzettséget (könyvelés, számtan, gép- és gyorsírás stb.) leggyorsabban és legalaposabban a 7 év óta fennálló Engel-féle magántanfolyamban sajátíthatják el.** **Lázár Vilmos-u. 2.**

— **Cipőt kap a város.** Ma megjelent a kormánybiztosnál **Csepell László**, a Nemzeti Tanács tagja **Weinberger Edével**, a Turul cipőgyár aradi képviselőjével, aki előadta, hogy a Turul-gyárnak Temesvárott 46 ezer pár cipője van. Előterjesztésére a kormánybiztos levélben megkereste dr. Róth Ottó bánáti népbiztos, hogy bocsásson Arad város rendelkezésére négyezer pár cipőt. A levelet Weinberger ma este személyesen vitte át Temesvárra. A nagyváradi Hungária-cipőgyár arról értesítette a várost, hogy szívesen bocsát kétezer pár cipőt rendelkezésére, ha az aradi Nemzeti Tanács a szállításért felelősséget vállal. — A Nemzeti Tanács holnap beszéli meg a dolgot.

— **Halálozások.** Élete virágjában, hosszas szenvedés után ma elhunyt **Winkler Antal**, a gazdák biztosító szövetkezetének titkára. — Mindössze 26 esztendő volt Winkler, aki hosszú ideig élt Párisban. Halála mélyszégyaszba borította megtört családját. Az elhunytban **Winkler József**, a Nemzeti Tanács titkára testvéröccsét gyászolja.

A város egyik régi, közbecsülésben álló polgára, Erdélyi Pál földbirtokos, a Simay-gözfürdő tulajdonosa hunyt el tegnap délután 4 órakor rövid szenvedés után 65 éves korában. Az elhunytat előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap, szombat délután fél 4 órakor lesz a felső temető halottas házából.

Horváth József nyugalmazott Acsev. főellenőr tegnap este 62 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A temetés szombat délután fél 4 órakor lesz a felső temető halottas házából.

Deutsch Ernő, a Mahler-fatermelő-cég erdőüzemvezetője szerdán reggel 27 éves korában Körösbökényben meghalt.

— **Az Arad és Vidéke tulajdonosa.** Megírtuk annak idején, hogy **Opre Mihály** szőlőbirtokos tárgyalásokat folytatott az **Arad és Vidéke** című lap megvétele iránt. A lap tulajdonosa és Opre között olyan megállapodás jött létre, hogy utóbbi egy későbbi időpontban veszi át a lapot. Ez azonban nem történt meg, sőt időközben a felek között a tárgyalások is megszakadtak, úgy, hogy az Arad és Vidéke ma is változatlanul az eddigi kiadó, **Kalmár Nándor** tulajdonosa.

— **Aradon összpontosítják a vármegye csendőreit.** Több aradmegyei község azzal a kéréssel fordult a kormánybiztoshoz, hogy a csendőröket vonja ki a községekből, mert a rendet a román gárda tartja fenn. Legújabbban Ujszentanna lakossága kérte a csendőrség eltávolítását. Az ottani nemzetőrség ugyanis az átvonult németektől gépfegyvereket és puskákat vásárolt össze és kijelentette, hogy elegendő erős és szervezett a járás nyugalmának és biztonságának fenntartására. A megyében felszabadult csendőröket számszerűen mintegy hatvanat az aradi csendőrszárnyparancsnokság Aradon összpontosítja. **Bassler** százados szárnyparancsnok ma délelőtt tanácskozott **Green Nándor** főkapitánnyal a csendőrök elhelyezéséről és élelmezéséről, valamint arról is, hogy a csendőrök milyen szolgálati beosztást nyerjenek. A város lakosságának közbiztonsága szempontjából mindenesetre nagyon örvendetes és megnyugtató lesz a csendőrség jelenléte, mert az aradi nemzetőrség szervezése a várakozáson alul sikerült.

— **A tanoncirtó mesterek felhívának,** hogy tanoncaikat ezentul pontosan küldjék iskolába, miután a tanonciskolában az előadások szintén megkezdődtek. Háborus okokból az iskolalátogatás alul felmenteni a tanoncokat nem lehet. Be nem íratkozott tanoncok haladéktalanul beirandók. Ugyanezek vonatkoznak az ács és kőműves tanoncokra is, kiknek téli tanfolyama már megkezdődött. — **Az igazgatóság.**

— **November 30-án tartandó világosi nagyvásár a világosi román nemzetőrség felügyelete alatt lesz megtartva.**

— **A spanyolfajvány és az iskolák.** Kapuk a következő levelet: *Igen tisztelt Főszerekesztő ur!* Az aradi szülők nagy része nagy örömmel olvasta a mai lapoknak azt a felszólalását, hogy mivel a spanyol betegség még mindig nagy mértékben dühöng, ne nyissák meg az iskolákat, illetve azokat, amelyeket már megnyitottak, ismét zárják be. Az aggodó aradi szülők véleményének adtak hangot a lapok, amikor az előadások további szüneteltetése mellett foglaltak állást. Mindenki remélte is, hogy a helyes tanácsot illetékes helyen megfogadják. Ezzel szemben egy ma délutáni újságban a tiszt főorvosnak azt a véleményét olvassuk, hogy a járvány enyhülőben van és nincs szükség az iskolák további zárvatartására. Konstatálni kívánom, hogy a tiszt orvosi hivatal nem is tudja, nem is tudhatja, mennyi spanyolbeteg van Aradon. Egyszerűen azért nem, mert a közönség nem is jelenti be a megbetegedéseket. A sajnálatos tény az, hogy a városban igenis rendkívül nagy a spanyolbetegek száma, aminek oka főleg az, hogy a vidékről folytonosan újabb fertőzéseket hurcolnak be a városba. Egyébként semmi értelme sincs annak, hogy az iskolákat megnyissák. Hiszen mindössze néhány napról van szó, mert küszöbön a szén-szünet, amikor a szénhiány miatt ugyanis be kell szüntetni a tanítást. Másrésztől a mostani izgalmas idők, amikor úgy a tanárok, mint a szülők és diákok is állandó izgalomban élnek, amugy sem alkalmasak a nyugodt tanításra. Sokkal helyesebb volna, ha a tanítókat nyárra tolnák ki, amikor a mostani mizeriák megszűnnek. Éppen ezért az aradi szülők azt követelik, hogy azonnal üljön össze az egészségügyi bizottság és mondja ki az iskolák további bezárását. — *Egy szülő.*

— **Meindl Gyula elmenekült.** Bécsből jelentik: Meindl Gyula, a dúsgazdag bécsi nagy kereskedő családjával Svájcba menekült, magával vive vagyonának legnagyobb részét.

— **Harc térről visszatért ügyvédeknek, kereskedőknek és iparosoknak méltányos áron szállít papír és írószereket, nyomtatványokat Pichler S. papirkereskedése és könyvnyomdája, Bohus-palota. Telefon 308.**

— **Nemzetőrök jelentkezése.** Mindazok, akik nevezetörnek akarnak jelentkezni, naponta délelőtt 9 órától 11 óráig és délután három órától 5 óráig jelentkezhetnek az állandó sorozó-bizottság előtt (felsőkereskedelmi iskola; földszint)

— **Meghívó.** Az Aradi Rokkant Tanács folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Munkás-Otthonban vezetőségi ülést tart. — Az elnökség.

— **Értesítés a vármegyei és jegyzői nyugdíjasoknak.** Az Aradon lakó aradvármegyei nyugdíjas és kegydíjas tisztviselők, illetve özvegyeik, továbbá az Aradon lakó aradvármegyei nyugdíjas és kegydíjas jegyzők, illetve özvegyeik a vármegyei házában egy öl tüzfűtést kapnak kedvezményes áron. A tüzfűtést még november havában átveendő. *Schill József* alispán.

— **Ma szombaton és vasárnap este díszelőtor Hazám kávéház, Csizmadia V. és neje.**

— **Rokkant katonák segélyezése.** Néhál *Salgó Pálné* emlékére rokkant katonák felségélyezésére rokonai, barátai és jó ismerősei egy alapot létesítettek, melyre a mai napig 1530 korona folyt be. Tekintve e jótékony célt, felkérjük mindazokat, akik koszorúmegváltás címén hozzájárulni kívánnak, szíveskedjenek adományait Schnitzer Alfréd kezéhez (Adriai biztosító) eljuttatni. — **A Rokkant Tanács.**

Andrássy védekezik.

(Az osztrákok félnek, hogy a császárságot visszaállítják.)

Bécsből jelentik: A *Mittagszeitung* közli, hogy *Andrássy Gyula* gróf és családja a múlt héten hajón jött vissza Budapestre. A hajón utazott *Csetény Frigyes*, a gőzhajóosztás igazgatója, akivel *Andrássy* közölte, hogy nem a saját akaratából cselekedett, mikor a különbözőkre vonatkozó ajánlatot megette és hogy a németsegtől való elszakadás nem az ő műve, hanem *egy magasabb befolyás következménye volt.*

Bécsből jelentik: Ma délelőtt az osztrák-német hadügyi államtitkár aláírásával felhívást ragasztottak ki a város utcáin. Az államtitkár figyelmezteti a katonákat, hogy az új kormánytól ne várjanak pillanatnyi csodákat. A régi rendszer türes raktárakat, hallatlan adóságokat és értéktelen pénzt hagyott hátra maga után. Ezeket nem lehet máról-holnapra jóvátenni. Nem lehetséges, hogy már holnap mindenki tejeskávét és ropogós kiflit találjon az asztalán. Még igen sokat kell nélkülözniük, de mindenkinek hozzá kell járulnia, hogy az új kormányunk megerősödjék. A felhívás utal arra, hogy a Svájcba menekült arisztokraták arra akarják rábírní Franciországot és Angliát, hogy csapatokat küldjenek Ausztriába a rend helyreállítására, valójában pedig abból a célból, hogy *a császárt visszauitessék trónjára.* Reméli, hogy ezt a katonaság meg fogja akadályozni és hiven kitart az új kormányzat mellett.

Kémkedés vádja

Bjelik tábort püspök ellen.

(Fantasztikus hírek a főpróról.)

Nagyváradról jelentik: Tegnap délután az a ketségkivül igen érdekes, bár kissé fantasztikusnak tetsző hír terjedt el Nagyváradon, hogy *Bjelik Imre* tábort püspök, nagyvárad kanonok tagja volt annak a kémiszervezetnek, amely Magyarországot a cseheknek elárulta. Az értesülés szerint ennek a kémiszervezetnek révén Kiofának és Kramarnak pontos információi voltak mindarról, ami a szervezetben és az országban történt. Ugyancsak e híradás szerint a kémiszervezetnek egyik exponense *Dérer Iván* malackai ügyvéd, népfőlkelő főhadnagy, aki a bécsi cenzuránál volt alkalmazva, informálta Kramarékot és egy tót őrmester ntján, hetenkint futári menetlevéllel küldött titkos híradásokat Bécsből Prágába. Hogy *Bjelik* püspöknek mennyi köze van, vagy volt ehhez a kémiszervezethez, azt megállapítani nem áll módunkban. Egyetlen pusztá tény az, hogy *Bjelik* püspök tót származású.

Egyébként érdekesnek tartottuk ez ügyben a nagyvárad püspökségnél érdeklődni, hogy egyházi körökben mi a vélemény ez ügyben. *Vucskics Gyula* dr. kanonok erre nézve a következőket mondta:

— *Bjelik* tábort püspököt, ezidőszerint is kedvelt és becsült kanonoktársunkat régóta ismerjük és a háboru alatt tanúsított viselkedésénél fogva kizártnak tartjuk, hogy hazája ellen áruló cselekedetben lehessen részes. A kémkedésről szóló híradás téves lehet, mert *Bjelik* püspöknek, biztos tudomásunk szerint, Csacán sobasem volt és maig sincsen lakása, ott tehát cseh-szlovák agitációt nem fejthetett ki. A tábort püspök egy ízben Rózsahegyén lakott, de csak rövid ideig, mert majdnem min-

dig a fronton tartózkodott, ahonnan csak különös egyházi szertartások teljesítése végett látogatott a magyar fővárosba.

— Az ismert dolog, hogy a kanonok, tót származású, de már hosszú évek óta teljesen magyarra lett. Hogy az állítólagos *Dérer Iván* malackai ügyvéd-főhadnagy barátja és politikai szövetségese lett volna általában kik voltak a barátai, arról nem volt és ma sincsen tudomásunk. *Bjelik* püspök ezekről soha sem beszélt a nagyvárad káptalan tagjai előtt. *Bjelik* püspöknek egy német nevű, de magyar származású és teljesen magyar érzelmű titkára van, dr. *Monser Sándor*, esztergomi egyházmegyei áldozár, aki a magyar és német nyelven kívül más nyelvet nem is tud. Hogy a hihetetlennek tetsző hírből mi igaz, arra nézve legjobban ő nyilatkozhatik személyesen, mert a legközelebbi napokban Nagyváradra jön. Bizonyos, hogy nem térne vissza kanonoki székhelyére, ha bármily árulási, vagy kémkedési gyanuba lenne hozható.

A MOZI.

* **A földalatti szindikátus.** (Szenzációs kalandortörténet az Apollóban.) A mai zaklatott, ideges napokban a közönség talán végig se tudna nézni nálv, szentimentális meséjü filmet. *Jócső* nekotikum az idegeinkre egy-egy lebilincselően izgalmas film, amely érdekességével eltűnő vonni minden másról a figyelmünket. Ezt tapasztaltuk ma is az Apollóban. A földalatti szindikátus című 5 felvonásos kalandortörténet zsúfolt nézőteret vonzott az Apolló minden előadására, sőt több százra tehető azok száma, akik már nem tudtak bejutni a nézőtérre. A publikumnak ugylátszik jó megérzése van, mert a bemutatott kalandortörténet a legnagyobb szabású filmek egyike, amelyenhez hasonlót keveset láthattunk. Az érdekesítő cselekmény izgalmas jelenetekre s idegfelesztő hajszákra van építve. A főszerepben *Magnus*, a *Cabiria* filmjének őriását látjuk, aki ez alkalommal is diadalra juttatja az igazságot fizikai erejével egy gonosztevő banda gázságaival szemben. A zsúfolt nézőter feszült kíváncsisággal kísérte a grandiózus film bemutatását s gyakran tapsban tört ki a tetszése. A szenzációs kalandortörténetet még szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló. Itt említjük meg, hogy az Apolló előadásai hétfőtől kezdve újabb intézkedésig 4. fél 6 és 7 órakor kezdődnek.

* **A csunya fiu reprize az Urániában.** A publikum épp azzal a nagy érdeklődéssel és szeretettel fogadta a *Phönix*-filmgyár drámájának, *A csunya fiu* reprizét, mint amilyen érdeklődést mutatott a pompás film premierje iránt. Egy csöppet sem érthetetlen előtűnk, hogy a közönség nem tud betelni azzal a művészi szépségekkel, amit ez a film nyújt. A *Phönix*-filmgyár szeniális rendezőinek nagy szerű alkotása a rendezés, a megkapóan regényes történetet pedig a legkiválóbb magyar színésznők és színészek alakításaiban élvezhetjük. A nagystilű film még szombaton és vasárnap kerül vetítésre. Hétfőn az *Uránia* a filmbeszerzés mai leküzdhetetlen akadályai miatt rövid időre bezárja kapuit.

TÖBB, MINT SZÁZ apróhirdetés olvasható az

Aradi Közlöny vasárnapi számában: **Vevők—eladók, alkalmazottat keresők és alkalmazottak egymásra találnak az Aradi Közlöny apróhirdetésel utján.**

LEGUJABB.

Román csapatok bevonultak Erdélybe. — Ujabb román tiltakozás. — Kikiáltják a délszláv királyságot.

Budapest. A kormány értesülése szerint román csapatok ma megkezdték a nagyobb-mérvű bevonulást Magyarország területére. A Dorna völgyében ma mintegy kétezer főből álló reguláris csapat vonult Borgó felé. Kétszáz főből álló csapat megszállotta Tihucát. Ma délután fél 5 órakor Csikszentmártonba egy román csapat érkezett. A csapatot vezető főhadnagy rögtön érintkezésbe lépett a marosvásárhelyi kormánybiztossal és értesítette, hogy a rend fentartása végett érkezett, a lakosságot le fogja tegyevezetni és bejelentette, hogy néhány nap múlva nagyobb román csapatok fognak érkezni. A kormánybiztos kijelentette, hogy ő van megbízva a rend fentartásával és tiltakozik a román csapatok bejövetele ellen.

A tiszt erre kijelentette, hogy ő parancs szerint járt el és nincs felhatalmazása diplomáciai tárgyalásokra.

Budapest. Az aradi Román Nemzeti Tanács megbízásából dr. Erdélyi János ma megjelent a miniszterelnöknél és a következő írásbeli tiltakozást terjesztette elő:

— A Román Nemzeti Tanács tiltakozik az ellen, hogy a román hivatalnokoktól újabb hivatali eskü vétessék ki. Amennyibenpedig az eskü már kivétel volt, oly értelmű rendelet kibocsátása volna szükséges, hogy az eskünek csak a békekötésig vagy a Román Nemzeti Tanács további intézkedéseig van hatása. A Román Nemzeti Tanács óvást emel az ellen, hogy a bírósági ítéleteket a magyar köztársaság nevében hozzák és hirdetik ki, tekintet nélkül a nemzetre és területre. A Román Nemzeti Tanács tiltakozik Horváth Emilnek Erdély kormánybiztosává leendő kinevezése ellen, mert ő volt az, aki Apponyi Albert grófnak a román iskolák bezárására vonatkozó rendeletét végrehajtott. Horváth közismert sovíniszta, akinek kinevezése a románság körében a legnagyobb izgalmat keltene fel.

Budapest. A Pester Lloyd értesülése szerint holnapután délután 4 órakor Zágrábban kikiáltják a délszláv királyságot Péter királlyal az élén.

Apolló-színház.

1918. nov. 23-án:
Földalatti szindikátus
Kalandor történet 5
felvonásban.

Uránia-színház.

1918. nov. 23-án:
Osunya fiu.
Fantasztikus történet
4 felvonásban.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatti közlöttéért nem vállalunk felelősséget.
Limbeck János és fia „Első m. k. szab. érckoporsó-gyára és temetésrendező-vállalata” Arad.

Alulírottak a saját és számos más rokon, ismerős és barát nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a szerető jó édesapa, nagypapa, após, testvér és rokon

Horvát József,

nyug. Acsév. főellenőrnek,

f. hó 21-én, este 1/9 órakor, életének 62-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvételét követően gyászosan elhunyt.

A megboldogultnak drága földi maradványai f. hó 23-án d. u. fél 4 órakor fognak a felső temető halottas házából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után örök nyugalomra helyeztetni.

Az énekesztelő gyászmise-áldozat az elhunyt lelki üdvéért 1. évi december 3-án d. e. fél 8 órakor fog a helybeli főist. Minorita atyák szentegyházában az órák Urának bemutatottatni.

Drága emléket mindenkor szeretettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1918. november hó 22.

Horvát Gizella, Habereger Lajosné szül. Horvát Margit, Hreblay Antalné szül. Horvát Ilona, leányai, Habereger Lajos, Hreblay Antal, vejei, Habereger Margitka, Habereger Lajoska, unokái.

Mindenki adakozzék!

(Rendőntartási-alap létesítése.)

Most kell megnyitni az erszényeket. Most kell megnyilatkozni az altruizmusnak, mert olyan idők következtek be, amikor mindezeknek, akik földi javakban dúsok, adakozniok kell. Nem százakat, hanem ezreket és tízezreket kell adakozni, mert a közrend és a társadalom békéje kívánja azt, hogy mentől többet adakozzanak azok, akiknek sokjuk van.

Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos akciót indított a rokkantak segélyezésére. Ez a mozgalom, mint lapunk más helyén megírjuk, már az első napon szép sikerrel járt. De nemcsak a rokkantak támogatására kell pénz. Szükség van olyan alap megteremtésére, amelyből nemcsak a háború nyomorultjain lehessen segíteni, hanem más olyan kiadások fedezésére is szükség van sok-sok pénzre, amelyekre egyáltalán nincsen fedezet.

A mai viszonyok között a legelső és a legfontosabb feladat a belső rend és nyugalom fenntartása, a személy- és a vagyonbiztonság megővése. Erre a célra a rendőrség mai szervezetében nem elegendő. A nemzetőrség megalakítása nem járt a kívánt eredménnyel, a polgárőrség létszáma is megesappant, mert a polgárőrök javadalmazására nem áll megfelelő összeg rendelkezésre.

A város polgárságának biztonsága megővésére szükséges a pénz, a sok pénz, hogy olyan alap létesülhessen, amelyből a rendészeti kiadások fedezhetők lesznek. A Nemzeti Tanács már a közel jövőben ki fogja vetni a városvédelmi adót. De amíg ennek az adónak kivetése jóváhagyást nyer, bizonyos idő eltelik. Addig is módot kell nyújtani a kormánybiztosnak, hogy a rend fenntartásáról kellőképpen gondoskodhassék.

Eddig azért tartózkodtak sokan az adakozástól, mert nem tudták az adakozás célját. Sokan kisebb összegeket adakoztak azzal a meggyőzéssel, hogy később többet fognak adni, ha tudni fogják, hogy mire áldoznak. Most már tudják. Most már ismerik a célt. Most aztán nyiljanak meg az erszények, gyűl-

jenek össze a tizedek, a századok, mert ha soha, de most van szükség az áldozatkésziségre.

LEGUJABB HIREK.

— Szabad a szeszkes italok kimérése. Budapestről telefonálja tudósítónk: A belügyminiszter ma értesítette a törvényhatóságokat, hogy a szeszkesimérést ismét megengedi az alábbi feltételek mellett: Kávéházakban, vendéglőkben szeszkesital fél 12 és fél 7 között kimérhető, de bor csak három deciliter, rum pedig egyharmad deciliter maximális mennyiségben. Sör korlátolt mennyiségben mérhető ki.

— Prága — sötétben. Prágából jelentik: A város ma este 9 órától világitás nélkül van, mert a villamosművek központjában robbanás következtében tűz ütött ki, amely most is tart. A világitási zavar megszüntetése legalább 8 napot fog igénybe venni.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. nov. 23-án:

Délután 3 órakor:

Világ diákok.
operett.

Este 7 órakor:

Troubadour.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály —	151
Nyomda —	151

Limbeck János és fia „Első m. kir. szab. érckoporsó-gyára és temetésrendező-vállalata” Arad.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb testvér, vő, nagybács, sógor és rokon

Erdélyi Pál,

földbirtokos,

munkás életének 64-ik évében, rövid szenvedés után folyó hó 21-én d. u. 4 órakor az Urbanesdesen elhunyt.

A megboldogult kedves halott földi maradványai folyó hó 23-án, d. u. fél 4 órakor fognak az aradi felső temető halottas házából a református vallás szertartásai szerint a családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Arad, 1918. november hó 22.

özv. Simay Istvánné, anyósa, Párái Parall Ferencné sz. Erdélyi Juliska és férje Párái Parall Ferenc és gyermekei, Erdélyi István és felesége sz. Németh Ilona és gyermekei, Simay István és felesége sz. Papp Luiza és gyermekei, Simay Aladár és felesége sz. Gressler Ilona és gyermekei, Simay Béla és felesége sz. Németh Ida, özv. udvardi Kossuth Pálné sz. Simay Margit és gyermekei, testvérei, sógorai, sógorónői, illetve unokahugal és éccsei.

özv. Deutsch Ernóné szül. Szilágyi Mária ap. adalommal telt szívvel tudatja, hogy forrón szeretett édes férje

Deutsch Ernő

a Mahler-fatermető cég erdőüzemvezetője

folyó hó 20-án reggel 5 órakor, életének delén 27 éves korában öblötve szenderült.

Fájdalmas halálát 3 éves kis fia, Tibko, nagyszámu rokonság és mindazok, akikkel oly sok jót eselkedett, gyászolják.

Kerésköbény, 1918. évi november hó 20. napján.

Deutsch Marcell fivére, Szilágyi Soma apósa, Szilágyi Sománé Ungár Janka anyósa, Várnai Arminné Szilágyi Regina, Szilágyi Jenő orosz tolgoly, Szilágyi Irma, Szilágyi László és Várnai Armin sógor és sógorónői.

Egy ügyes fiu kifutónak

nyomóankban jó fizetéssel felvétetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 80 fillér. (Vastagabb betűkkel 60 fillér.)

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szócik és 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

MAROS. Semmi hír. Meddig? 4322

„DÉLIBÁB” levele van? 8367

„FIOHE ZUKUNFT”-nak levele van, kérem sürgősen átvenni. 8369

VIDÉKI fiatal özvegy urinőt melyik ur-ember ruházna be, vagy nyugodt otthon nyujtana. Leveleket „Örökké hálás leszek” jellegre a kiadóba kérek. 8364

Házasság.

FELESÉGÜL vennék olyan 20—34 éves nőt, melynek némi hozománya van. Teljes című levelet „Megértés” jellegre a kiadóba. 8369

Alkalmazást keres.

HÁZMESTERNEK ajánkozik gyermektelen, megbízható házaspár. Cím a kiadóba. 8363

EGY KOMOLY 30 éves magyar, német, román nyelvvél bíró, volt számvevő, keres bizalmi íspáni, raktárnoki, felügyelő állást, esetleg óvadékkal is. Cím a kiadóban. 8323

Alkalmazást nyer.

JOBB CSALÁDBÓL való leány elárulónőnek kerestetik. Cím a kiadóban. 8361

TANULÓK fizetéssel, esetleg ellátással felvétetnek. Délvidéki villamosági vállalatnál. Városmarkó-utca 8. 8326

VILLANYSZERELŐ tanoncok fizetés-vel felvétetnek Kalmár József műszerésznél, Arad, Salacz-u. 2. 8352

ROMÁNUL BESZÉLŐ fiatal fűszeres segédet azonnali belépésre keres. Schwartz Pál, Arad, Tökölly-tér. 6277

Vétel és eladás.

ELADÓ: több asztalos szerszámok, gyalupadok, buroranyagok, kis kocsi és új vaskályha. Cím: Kapa-utca 12. 8368

FLADÓ fekete charmeuse selyem, két berakott antik szekrény, szövet függönyök, hozzá ág és asztalterítők, granadín és vászon függönyök, nagy politurós és kisebb politurós asztalok. Andrássy-tér 21, szám. I. em. baira. 900

JÓKARBAN LEVŐ többféle butorok és boroshordók eladók. Kossuth-utca 39., 48-as vendéglő. 8282

VENNÉK automobilon való külső gumikat. Cím a kiadóhivatalban. 8279

ALIG HASZNÁLT fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban. 8355

HASZNÁLT OLJOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 8100

Ingatlan.

ÁLLOMÁS KÖZELÉBEN egy kisebb birtok nagy birtok eladó. Bővebbet Lőrinc-utca 8. 8257

Feladás.

TANÁRNAL tannió tejjes ellátást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 8366

Olvasás.

EGYETEMI HALLGATÓ perfect gyorsíró gyorsírást tanít, vagy gimnáziumi tantárgyakra előkészít. Bővebbet a kiadóba. 8365

Különféle.

ELVESZETT a Radnay-uton egy fekete bőrtáska, amelyben 30 kor. pénz és fontos iratok voltak. A megtaláló az iratokat adja át Radnay-ut 67. szám alatt. 8360

SZARAZ PINCET, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Klein L. hirdetés- és hirdetőirodájában, Zrínyi-u. és Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

27113—1918. kh. sz.

HIRDETMÉNY.

Az országos központi árvizsgáló bizottságnak a cukorka tájékoztató árának megállapítására vonatkozó közleményét a következőkben teszem közzé:

A cukorka előállító egyének és vállalatok (ideértve a cukrászokat is) az alább felsorolt cukorkárukért a következő árakat követelhetik:

Merkantill cukorkáért 600 K. Superior, karameldropsz roksz és hasonló fajtájú savak és zsek hozzáadásával, esetleg fodormenta illóolajjal készült cukorkáért 720 K. Karamelláért, selyemcukorkáért (fourrés) gyümölcsizzal, moggyoróval vagy nougattal töltve, az egyes cukorkák csomagolásához felhasználott selyempapírral együtt 950 K. Egyszerű dragéeért 800 K. Egyszerű fon-
dantért gyümölcsizzal 720 K. Cukorba mártott fondantért töltelék nélkül 900 K. Finom fondant konfektért gyümölcs vagy egyéb töltelékkel 1250 K. Komprimát, fondantból vagy konzervből öntött finom fodormenta pasztilláért papír vagy galeintekercsben 950 K. Karameldropsz, roksz és hasonló fajtájú cukorkáért savak és zsek hozzáadásával, esetleg fodormenta illóolajjal, darabonként göngyölvé, 900 K. Karamelláért, selyemcukorkáért (fourrés) gyümölcsizzal, moggyoróval vagy nougattal töltve, darabonként göngyölvé, 1100 K. Egyszerű fondantért, göngyölvé 900 K. Csokoládékonfektért egyszerű papirkartonban 2500 K.

E tájékoztató árakat 100 kg. tiszta sulyban kell érteni, a cukorkát előállító üzem vasúti állomásán átvéve, a vasúti állomásra bérmentesen szállítva.

Kiskereskedelmi ár. Közvetlenül a fogyasztó részére történő eladás esetében a cukorkáért a következő árak számíthatók fel: Merkantill cukorkáért 8 K 50 fillér. Superior áruért, karameldropsz, roksz és hasonló fajtájú savak és zsek hozzáadásával, esetleg fodormenta illóolajjal készített cukorkáért 10 K. Karamelláért, selyemcukorkáért (fourrée) gyümölcsizzal, moggyoróval vagy nougattal töltve 13 K. Egyszerű dragée cukorkáért 11 K. Egyszerű fondantért gyümölcsizzal 10 K. Cukorba mártott fondantért töltelék nélkül 13 K. Finom fondantkonfektért gyümölcs vagy egyéb töltelékkel 18 K. Komprimát, fondantból vagy konzervből öntött finom fodormenta pasztilláért 13 K. Karameldropsz, roksz és hasonló fajtájú cukorkáért savak és zsek hozzáadásával, esetleg fodormenta illóolajjal, darabonként göngyölvé, 13 K. Karamelláért, selyemcukorkáért gyümölcsizzal, moggyoróval vagy nougattal töltve, darabonként göngyölvé, 16 K. Egyszerű fondantért göngyölvé 13 K. Csokoládé konfektért egyszerű 35 K.

Ezeket a tájékoztató árakat kilogrammonként, tiszta sulyban kell érteni. Egy kilogramnál kisebb mennyiségben (dekánként) való eladás esetében a kilogrammonkénti ár arányos részénél

magasabb ár nem számítható fel. A szokásos csomagolásért külön díj nem számítható fel.

A megállapított tájékoztató árak az új cukorgyártási üzeméved kezdetén, 1918. évi október hó 1. napján lépnek hatályba.

Budapest, 1918. évi szeptember hó 24. napján. Dr. Friedmann Ernő s. k., az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnöke.

Arad, 1918. november hó 15-én.

Green, főkapitány.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak az égetett mész tájékoztató árának megállapítása tárgyában kiadott rendeletét a következőkben teszem közzé:

Jól kiégetett legalább 9; mészold tartalmu égetett mész tájékoztató ára métermázsanként: a) szénvel égetett mésznel 1250 K. b) fával égetett mésznel 1350 K. 100 kg. vagy ennél kisebb mennyiségben való vételnél, ha a vétel közvetlenül a fogyasztó részéről történik, a fenti árak 1 koronával emelhetők.

Az árakat a termelő raktártelepén, kocsiba rakva kell érteni.

Aki az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság engedélye nélkül a jelen rendeletben megállapított tájékoztató áránál magasabb árt számít, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1918. évi október hó 21-én.

Green, főkapitány.

509—1918. ein. sz.

FELHÍVÁS!

A magyar hadügyminiszter 29560—1918. ein. sz. rendelkezése alapján felhívom mindazokat, akik illetéktelen uton és módon katonai felszerelési tárgyakat, ruházati cikkeket, lövegver-

kef. löszereket birtokolnak, azt 1918. november hó 25-ig a katonai vagy rendőri hatóságnál (városháza) szolgáltatásuk be.

Ezt mindenkinek meg kell tenni, mert ez hazafias kötelesség, miután a felszerelési tárgyak Magyarország összes népének tulajdonát képezik és abból kell felruházni a haza szolgálatában állt és ruha nélkül hazajövő katonáinkat

Mindazok ellen, akik ezen hazafias kötelességnek a jelzett ideig eleget nem tesznek, szigorú bünyügyi eljárás lesz fogantatva.

Arad, 1918. november hó 15-én.

Green, főkapitány.

Viszketegeget,

Sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skabofom-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbá tégely 4.—k., nagy tégely 6.—k. Családi adag 15.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerárában, Andrássy-ter 22. Vételnél a „SKABOFOM” védjegyre figyeljünk! 7151

Gyümölcsös,

veteményes és díszkert kezelésére, szerényebb igényű

8849

kertészt keresek

fizetésért, esetleg részesedésért. Ajánlatok az igények megjelölésével **Ráth József, Kunagota címre** intézendők.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer **sépadt hölgyeknek** hogy arcuk és ajkuk üde, **piros színét** visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Poloskák

irtására egyedüli biztos szer a

„Phenolganv”

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszert

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Mak-kávé

darálva, pörköltve

1/4 kgros osomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.